**ТЕХНИЧКА ШКОЛА „ИЗУДИН ШУШЕВИЋ“**
Ул. Вука Караџића 22
Нови Пазар
www.tehnickanp.edu.rs
direktor@tehnickanp.edu.rs

**ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА**
**ТЕХНИЧКЕ ШКОЛЕ „ИЗУДИН ШУШЕВИЋ“**
**ЗА ПЕРИОД ОД 1. 9. 2025. ДО 31. 8. 2029. ГОДИНЕ**

# Анекс бр. 2 – Измена Плана и програма наставе и учења за образовни профил Механичар моторних возила у подручју рада Машинство и обрада метала

**Примењује се на ученике уписане у први разред од школске 2026/2027. године.**

1525
15.09. 26 год/god

**ШКОЛСКИ ОДБОР**

**Техничке школе „Изудин Шушевић“**

**Нови Пазар**

Школски одбор Техничке школе „Изудин Шушевић“ Нови Пазар, на седници одржаној дана 15.09.2026. године, на којој је присуствовало шест чланова Школског одбора, на основу члана 119. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 88/17, 27/18, 10/19, 6/20, 129/21, 92/2023 и 19/2025) и члана 52. Статута школе, донео је

**О Д Л У К У**

**Члан 1.**

Усваја се **Анекс бр. 2 – Измена Плана и програма наставе и учења за образовни профил „Механичар моторних возила“, у подручју рада Машинство и обрада метала, који је саставни део Школског програма Техничке школе „Изудин Шушевић“ Нови Пазар.**

**Члан 2.**

Анекс из члана 1. ове одлуке доноси се ради **усклађивања Школског програма са изменама и допунама прописа којима се уређује план и програм наставе и учења у подручју рада Машинство и обрада метала**, објављеним у **„Службеном гласнику Републике Србије – Просветни гласник“, број 5/2026 од 28.08.2026. године.**

**Члан 3.**

Анекс из члана 1. ове одлуке чини саставни део Школског програма Техничке школе „Изудин Шушевић“ Нови Пазар.

**Члан 4.**

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

**О б р а з л о ж е њ е**

Школски одбор Техничке школе „Изудин Шушевић“ Нови Пазар, на седници одржаној дана 15.09.2026. године, на којој је присуствовало шест чланова Школског одбора, разматрао је предлог **Анекса бр. 2 – Измена Плана и програма наставе и учења за образовни профил „Механичар моторних возила“, у подручју рада Машинство и обрада метала.**

Потреба за доношењем Анекса настала је ради **усклађивања Школског програма са важећим изменама и допунама плана и програма наставе и учења**, објављеним у **„Службеном гласнику Републике Србије – Просветни гласник“, број 5/2026 од 28.08.2026. године**, којим је, између осталог, објављен Правилник о допуни Правилника о плану и програму наставе и учења стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Машинство и обрада метала.

Након разматрања предложених измена, Школски одбор је утврдио да је њихово уношење у Школски програм потребно ради његовог усаглашавања са важећим прописима и обезбеђивања усклађене реализације наставе и учења за наведени образовни профил.

Школски одбор је, након разматрања, **једногласно усвојио Анекс бр. 2 – Измена Плана и програма наставе и учења за образовни профил „Механичар моторних возила“, у подручју рада Машинство и обрада метала**, као саставни део Школског програма Техничке школе „Изудин Шушевић“ Нови Пазар.

Имајући у виду наведено, донета је одлука као у диспозитиву.

**ПРЕДСЕДНИК ШКОЛСКОГ ОДБОРА**

**Љајић Рифат, проф.**

# САДРЖАЈ

*1.0. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ЗА ИЗРАДУ АНЕКСА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА* ..... 5

2.0. СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ ..... 6

3.0 ПЛАН И ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ..... 15

3.1. План и програм наставе и учења општеобразовних предмета ..... 15

3.2.1. План и програм наставе и учења стручних предмета ..... 17

3.2.2. План и програм наставе и учења стручних предмета по дуалном моделу ..... 18

# 1.0. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ЗА ИЗРАДУ АНЕКСА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Анекс Школског програма израђен је ради усклађивања Школског програма школе са изменама Плана и програма наставе и учења за образовни профил **механичар моторних возила**, објављеним у „Службеном гласнику Републике Србије – Просветни гласник“, број 5/2026 од 28. августа 2026. године.

Наведене измене примењују се на ученике уписане у први разред почев од школске 2026/2027. године, због чега је потребно извршити одговарајуће усклађивање Школског програма са измењеним Планом и програмом наставе и учења.

Израдом Анекса обезбеђује се усклађеност Школског програма са важећим прописима и стварају услови за правилну примену измена које се односе на организацију и реализацију наставе и друге елементе неопходне за спровођење измењеног Плана и програма наставе и учења**.**

Анекс Школског програма представља саставни део Школског програма школе и примењиваће се на ученике уписане у први разред образовног профила механичар моторних возила, почев од школске 2026/2027. године.

# 2.0. СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ

Решење о усвајању стандарда квалификације „Механичар моторних возила“ („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 7/2025, од 27. 8. 2025. године)

**Прилог 1**

## СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ

| | |
|---|---|
| Назив квалификације | **МЕХАНИЧАР МОТОРНИХ ВОЗИЛА** |

| **ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ КВАЛИФИКАЦИЈЕ** | |
|---|---|
| КЛАСНОКС[1]/ ISCED-F 2013 | 0716 Моторна возила, бродови и ваздухоплови |
| Ниво НОКС -а[2] | 3 |
| Ниво ЕОК-а[3] | 3 |
| Врста квалификације | Стручна |
| Обим квалификације | – 3 године;<br>– Најмање 960 сати обуке у неформалном образовању. |
| Предуслови за стицање квалификације | Ниво 1 НОКС-а – основно образовање и васпитање, основно образовање одраслих, основно балетско образовање и васпитање и основно музичко образовање. |
| Облици учења | – Формално образовање;<br>– Неформално;<br>– Признавање претходног учења. |
| Врста јавне исправе | – Диплома;<br>– Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма за образовни профил;<br>– Сертификат о остваренom стандарду квалификације у целини. |

| **РЕЛЕВАНТНОСТ КВАЛИФИКАЦИЈЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ И НАСТАВАК ОБРАЗОВАЊА** | |
|---|---|
| Проходност у систему квалификација | Ниво 4 НОКС-а<br>Ниво 5 НОКС-а |
| Занимање | 7231.01 Ауто-механичар<br>8211.10 Монтер мотора моторних возила<br>8211.16 Монтер шасија возила |
| Стандард занимања[4] | - |

[1] Систем према коме се квалификације разврставају и шифрирају у НОКС-у, усклађен са Међународном стандардном класификацијом образовања ISCED 13-F.

[2] Национални оквир квалификација Републике Србије (НОКС).

[3] Европски оквир квалификација (енг. *European Qualifications Framework*).

[4] До доношења стандарда занимања, повезаност стандарда квалификације Механичар моторних возила са тржиштем рада заснована је на подацима о занимањима који су утврђени на основу прописа из области рада и запошљавања (према: Закон о НОКС-у, члан 50.), као и на опису рада из иницијалног предлога стандарда квалификације у оквиру Иницијативе за развој и усвајање стандарда квалификације Механичар моторних возила.

| ИСХОДИ УЧЕЊА | |
|---|---|
| Општи опис квалификације | Механичар моторних возила врши превентивно-периодично и корективно одржавање механичких система моторних возила, склопова и њихових подсклопова, поштујући стандарде квалитета, мере безбедности и здравља на раду и заштите животне средине.<br>Обучен је да: тумачи техничко-технолошку документацију при монтажи и одржавању моторних возила; изведе поступак сервисирања моторних возила према техничко-технолошкој документацији на основу плана превентивног одржавања моторног возила; врши проверу нивоа свих флуида; обавља замену делова, свих пречистача, замену или додавање флуида; измери ниво буке и емисију издувних гасова на моторном возилу у току његовог рада, у складу са техничким упутствима и процедуром код превентивног одржавања возила; врши подешавање и контролу конвергенције точкова; обавља прописана мерења система за ослањање, система за управљање, система за пренос снаге и система за кочење, према прописаној процедури на техничком прегледу моторних возила и по налогу надређеног лица; утврђује врсте и узроке неисправности механичких склопова и подсклопова моторних возила применом одговарајућих метода испитивања; изведе монтажу/демонтажу механичких система, склопова и подсклопова на моторном возилу и замену неисправних делова резервним, те отклони кварове на склоповима и подсклоповима возила, у складу са прописаним/стандардним процедурама у поступцима одржавања моторних возила у сервису; као и да изведе испитивање функционалности, техничке исправности и контролу извршених радова на моторном возилу.<br>Делотворно комуницира и сарађује са надређенима и сарадницима приликом обављања задатака и активно доприноси култури уважавања и сарадње.<br>Континуирано прати новине у области аутомобилске индустрије, те се усавршава у сврху сопственог предузетничког пословања и/или задовољења захтева послодаваца.<br>Сврсисходно примењује техничке информације, информационо-комуникационе технологије (ИКТ) и унапређује њихову примену кроз учење и усавршавање.<br>Најчешће ради у аутосервисима, радионицама за техничко одржавање и поправку возила, у сервисним центрима за одређене марке возила, радионицама за тахографе и предузећима са сопственим возним парком, поштујући важећу регулативу и мере безбедности и здравља на раду.<br>Ниво општих и стручних знања, вештина, способности и ставова у оквиру стечених компетенција механичару моторних возила превасходно омогућава запошљавање и наставак школовања у датој стручној области. |

| | |
|---|---|
| Компетенције | – Спровођење техничко-технолошке припреме за одржавање моторних возила;<br>– Превентивно-периодично одржавање моторних возила;<br>– Корективно одржавање система моторних возила;<br>– Осигурање квалитета рада при одржавању моторних возила;<br>– Кључне компетенције (посебно: решавање проблема, сарадња, предузимљивост и предузетничка компетенција, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, одговоран однос према здрављу и одговоран однос према околини.) [5]. |

| По стеченој квалификацији, лице ће бити у стању да: | |
|---|---|
| Знања | – објасни намену различитих врста техничке документације (радни налог, операциона листа, техничка упутства произвођача за проверу исправности, монтажу и одржавање елемената и система моторних возила, шеме, цртежи и др.);<br>– наведе основне врсте и карактеристике материјала за производњу моторних возила;<br>– објасни начин организације посла у аутосервису у односу на организациону структуру истог (одељење за пријем и предају возила, сервисне прегледе, аутоелектричарске радове и аутолимарске радове и др.);<br>– наведе врсте моторних возила (путничка возила – мопеди, моторцикли, трицикли, четвороцикли, возила за превоз лица и др.) и категоризацију моторних возила у складу са важећом регулативом;<br>– објасни основне принципе механике, механике флуида, термодинамике и отпорности материјала у дијагностици кварова, сервисирању и поправци моторних возила;<br>– објасни основне карактеристике, намену и начин употребе алата и специјалних алата (ручни кључеви, момент кључеви, кључеви за филтере, одвијачи, клешта, чекићи, мерни алати, пнеуматски алати и др.), прибора (лична заштитна опрема, спрејеви и средства за чишћење, дијагностички каблови, посуде за отпадно уље, вијци, матице, заптивачи, конектори, изолир траке и др.), уређаја (средстава за подизање моторних возила, манипулацију и транспорт терета, пумпе за претакање, компресор за ваздух, дијагностички скенер, осцилоскоп, уређај за замену кочионе течности, за балансирање точкова, за центрирање трапа и др.), као и потенцијалне узроке повреда које могу настати због неодговарајуће употребе алата, прибора и уређаја; |

[5] На основу: Правилника о општим стандардима постигнућа за крај општег средњег образовања и средњег стручног образовања у делу општеобразовних предмета („Службени гласник РС”, број 103/24).

| | |
|---|---|
| Знања | – разликује врсте средстава за одржавање моторних возила (радни флуиди, средства за хлађење, средства за чишћење кочница, карбуратора, за заштиту од корозије и др.);<br>– објасни карактеристике стандардних метода за откривање и дијагностику неисправности моторних возила (визуелним путем – провера нивоа мазива, нивоа расхладне течности, аудитивним путем – бучни рад склопова, вибрације, удари елемената, мерење и тестирање основних параметара рада возила, електронска дијагностика On – Board Diagnostics – OBD и др.), као и стандардних метода којима се превентивно елиминишу кварови (редовни сервис возила, периодични прегледи и провере возила, замена компоненти пре настанка квара и др.);<br>– опише врсте система (механички, електрични и електронски системи), склопова и подсклопова (мотор, систем за хлађење, систем за подмазивање, систем за убризгавање горива код ото и дизел мотора, систем преноса снаге, вешања, управљања, кочиони систем, систем за напајање моторног возила електричном енергијом, систем за осветљавање и сигнализацију на моторном возилу и др.), као и начине функционисања система, склопова и подсклопова моторних возила;<br>– опише основне компоненте и начин функционисања хибридног система на возилима;<br>– наведе врсте и номенклатуру резервних делова (делови мотора, кочиони делови, електрични елементи, каросеријски делови), радних флуида (моторно уље, уље за мењач, кочионе течности, расхладна течност – антифриз) и пречистача (филтери за уље, ваздух, гориво и климу) који се користе у одржавању моторних возила;<br>– опише поступке сервисирања возила према прописаној сервисној листи произвођача, као и начин контроле извршених радова и завршних подешавања;<br>– наведе прописане поступке контроле и мерења система моторних возила (идентификација возила и документација, провера кочионог система и силе кочења, емисије издувних гасова, систем убризгавања, система управљања, вешања и др.) у складу са стандардима и процедурама на техничком прегледу;<br>– објасни процедуре и задатке превентивно-периодичног одржавања моторних возила (преглед и замена флуида, зупчастог, клинастог и затезача зупчастог каиша, водене пумпе, свећица, провера амортизера, силен блокова, провера стања гума, замена делова и свих пречистача (филтера), провера кочионог система, система вешања и управљања, система осветљења, дијагностика мотора, провера електричних система и система за контролу емисије, праћење рада мотора (вибрације, бука), подешавање система за хлађење и трансмисију и др.); |

| | |
|---|---|
| Знања | – објасни начин мерења емисије издувних гасова на моторном возилу у складу са техничким упутствима и процедуром код превентивног одржавања возила;<br>– објасни појам неисправности у раду дела, склопа или система моторног возила, најчешће узроке кварова, као и процедуре и начине утврђивања неисправности, отклањања кварова и уградње репарираних или нових елемената и подсклопова моторних возила на моторном возилу;<br>– објасни технологију ручне монтаже/демонтаже главних система, склопова и подсклопова моторних возила;<br>– опише поступак завршног подешавања мотора, система, склопова и подсклопова моторних возила, као и поступке контроле исправности извршених радова и завршних подешавања;<br>– опише садржај документације о извршеним превентивним и корективним радовима (радни налог, сервисна књига, е-сервисна књига, контролна листа за редовно одржавање, евиденција у сервису и замени делова и др.);<br>– објасни елементе и значење саобраћајне сигнализације, саобраћајна правила и прописе, као и дужности учесника у друмском саобраћају;<br>– објасни начин употребе команди и уређаја на моторном возилу;<br>– објасни значај примене стандарда и контроле квалитета у процесу одржавања и сервисирања моторних возила;<br>– објасни основне поступке пружања прве помоћи у зависности од врсте повреда у складу са процедурама и својим овлашћењима;<br>– објасни ризике по здравље и безбедност на раду при одржавању возила са хибридним и електричним погоном;<br>– опише начин правилног сортирања, одлагања и складиштења отпадног материјала насталог приликом одржавања и сервисирања моторних возила;<br>– опише значај примене мера и заштитних средстава, примене мера безбедности и здравља на раду, заштите од пожара и заштите животне средине у делатности одржавања и поправке моторних возила. |
| Вештине | – тумачи техничко-технолошку документацију при монтажи и одржавању моторних возила (радни налог, операциони лист, упутства произвођача возила за проверу исправности, монтирање и одржавање елемената и система моторних возила, шеме и цртежи, каталози опреме и резервних делова);<br>– користи алат, прибор, уређаје, опрему, инструменте и потребан материјал за рад у поступку превентивног и корективног одржавања моторних возила, у складу са техничком документацијом и стандардним процедурама, у оквиру својих овлашћења; |

| | |
|---|---|
| Вештине | – рукује једноставним манипулаторним средствима за подизање и транспорт возила (хидраулична ауто-дизалица, механичка дизалица, хидраулични виљушкар, дизалица за мотор, кран или греда са витлом, ролери или платформе са точкићима и др.);<br>– врши пријем и постављање возила на линију техничког прегледа у складу са радним налогом;<br>– врши проверу функционисања система моторног возила према техничко-технолошкој документацији (мотор, систем за пренос снаге, управљачки систем, кочиони систем, систем ослањања, сигурносно-безбедносни систем и њихови подсклопови);<br>– врши проверу нивоа свих флуида;<br>– обави замену делова, свих пречистача, те замену или додавање флуида;<br>– мери ниво буке и емисију издувних гасова на моторном возилу у току његовог рада, у складу са техничким упутствима и процедуром код превентивног одржавања возила;<br>– врши подешавање и контролу конвергенције точкова;<br>– обавља прописана мерења система за ослањање, система за управљање, система за пренос снаге и система за кочење на техничком прегледу моторних возила према процедури и по налогу надређеног лица;<br>– утврди врсте и узроке неисправности механичких склопова и подсклопова моторних возила применом одговарајућих метода испитивања (визуелни преглед, функционално тестирање – провера рада система, мерење основних параметара ручним алатима и основна дијагностика);<br>– изведе монтажу/демонтажу механичких система, склопова и подсклопова на моторном возилу (мотор, систем за пренос снаге, управљачки систем, кочиони систем, систем ослањања, сигурносно-безбедносни систем и њихови подсклопови) и замену неисправних делова резервним, те отклони кварове на склоповима и подсклоповима возила, у складу са прописаним/стандардним процедурама у поступцима одржавања моторних возила у сервису;<br>– изведе испитивање функционалности, техничке исправности и контролу извршених радова на моторном возилу;<br>– примењује стандардне процедуре и прописану технологију у поступцима одржавања моторних возила и при монтажи/демонтажи система, склопова возила и њихових подсклопова у сервису;<br>– управља моторним возилом „Б” категорије по потреби у циљу контроле извршених радова на моторном возилу, у складу са радним налогом и својим овлашћењима;<br>– пружи прву помоћ у складу са знањима и способностима које поседује; |

| | |
|---|---|
| Вештине | – пружи техничке информације клијентима о извршеним поправкама и заменама, услугама и трошковима обављених радова на моторном возилу;<br>– чита и разуме упутства и документацију на најмање једном страном језику;<br>– води евиденцију о извршеним радовима на одржавању и поправци моторних возила (евиденција праћења стања опреме, уређаја, алата, прибора и заштитне опреме, потраживање резервних делова и средстава за одржавање, задужење алата, замена флуида, машинских делова, отклоњених кварова и др.);<br>– обезбеђује хигијену и сигурност радног места и опреме;<br>– врши одлагање отпадног и потенцијално опасног материјала на безбедан начин и издваја материјал (делове моторних возила) спреман за репаратуру и/или рециклирање у складу са важећом регулативом;<br>– користи лична заштитна средства при раду и ефикасно примењује прописане мере безбедности и здравља на раду, заштите животне средине и заштите од пожара при обављању послова механичара моторних возила. |

| | |
|---|---|
| Способности и ставови | – самостално, савесно, одговорно, прецизно, уредно и тачно обавља послове механичара моторних возила у складу са техничко-технолошким процедурама, прописима и стандардима квалитета релевантним за делатност одржавања и поправке моторних возила, уз повремене консултације са надређеним;<br>– испољава позитиван однос према значају спровођења прописа и важећих стандарда у раду, као и према професионалним нормама и вредностима;<br>– испољава позитиван однос према функционалности и техничкој исправности уређаја, алата и прибора које користи при обављању посла;<br>– ефикасно планира и организује време и активности поштујући рокове, у складу са важећом регулативом и интерним процедурама;<br>– прилагођава се на промене у радном процесу, уочава проблеме и показује спремност за решавање проблема у оквиру оперативних послова механичара моторних возила и учествује у њиховом решавању и у нестандардним ситуацијама;<br>– показује спремност за даље учење и активно се усавршава у делатности одржавања и поправке моторних возила;<br>– испољава аналитичност при обављању посла у радном окружењу, проналазећи рационална и стручна решења;<br>– продуктивно сарађује са надређенима и сарадницима у вези са задацима које обавља, доприносећи култури уважавања и сарадње; |

| | |
|---|---|
| Способности и ставови | – испољава љубазност, услужност, предузимљивост и флексибилност у односу према клијентима, као и према сарадницима;<br>– испољава комуникативност у професионалном раду са клијентима у циљу утврђивања њихових очекивања, жеља и захтева;<br>– ефикасно примењује ИКТ у раду, укључујући пословну комуникацију електронским путем, као и за припрему документације и вођењу евиденција;<br>– успешно управља процесом учења, унапређује своју каријеру и компетенције на основу сопственог искуства, сарадње са колегама и праћењем иновација у развоју и примени дигиталних технологија у индустрији 4.0 у одржавању моторних возила;<br>– увиђа значај рационалне употребе материјала и енергије, као и прописног прикупљања, одлагања и збрињавања отпада, са становишта одрживог развоја и заштите животне средине;<br>– испољава одговоран однос према безбедности, сопственом и здрављу других на раду, као и према заштити животне средине и одрживом развоју и спреман је да се на том пољу ангажује. |

| | |
|---|---|
| Начин провере остварености исхода учења | Праћење развоја и напредовања ученика у достизању исхода и стандарда постигнућа, као и напредовање у развијању компетенција обавља се формативним и сумативним оцењивањем.<br>Оцењивање је описно и бројчано.<br>Бројчане оцене ученика су:<br>– одличан (5),<br>– врло добар (4),<br>– добар (3),<br>– довољан (2) и<br>– недовољан (1).<br>Оцена недовољан (1) није прелазна оцена.<br>Оцењивање се остварује применом различитих метода и техника (пројектни, радни задаци и сл.).<br>Сумативно се оцењује на полугодишту, крају школске године и на завршном испиту.<br>У неформалном образовању процена остварености исхода учења обавља се на испиту за проверу савладаности програма за стицање квалификације.<br>У поступку признавања претходног учења провера савладаности исхода учења обавља се путем процене претходно стечених исхода учења и компетенција које је кандидат успео да докаже путем прописаних инструмената за процену, као и на испиту за процену остварености исхода учења који комбинује више метода процене од којих је практични рад у реалном/симулираном радном окружењу обавезан. |

| ОСИГУРАЊЕ КВАЛИТЕТА КВАЛИФИКАЦИЈЕ | |
|---|---|
| Квалификације реализатора програма | Одговарајуће образовање:<br>– нивоа 7 НОКС-а (подниво 7.1, подниво 7.2),<br>– а изузетно одговарајуће образовање<br>– нивоа 6 НОКС-а (подниво 6.1, подниво 6.2),<br>– односно<br>– средње образовање, уколико се за одговарајуће предмете не образују наставници са одговарајућим образовањем нивоа 7 НОКС-а, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања.<br>За наставника практичне наставе одговарајуће образовање<br>– нивоа 6 НОКС-а (подниво 6.1, подниво 6.2) или<br>– нивоа 5 НОКС-а (одговарајуће специјалистичко, односно мајсторско образовање са петогодишњим радним искуством у струци), уколико се за одговарајуће предмете не образују наставници са одговарајућим образовањем нивоа 7 НОКС-а, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања.<br>У поступку признавања претходног учења члан комисије је и оцењивач из привреде који има квалификацију најмање истог нивоа као ниво квалификације чија се оствареност процењује у поступку признавања претходног учења и најмање пет година радног искуства на пословима који су релевантни за квалификацију чија се оствареност процењује. |
| Организација надлежна за издавање јавне исправе | Средње стручне школе<br>Јавно признати организатори активности образовања одраслих (ЈПОА) |

# 3.0 ПЛАН И ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

## 3.1. План и програм наставе и учења општеобразовних предмета

**План и прогтам наставе и учења општеобразовних предмета за образовни профил Механичар моторних возила („Сужбени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 5/2026, 7/2023, 14/2023, верска настава 6/2003, 2/2004, 9/2005, 11/2016.)**

| | | I РАЗРЕД | | | | | | | II РАЗРЕД | | | | | | | III РАЗРЕД | | | | | | | УКУПНО | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | недељно | | | годишње | | | | недељно | | | годишње | | | | недељно | | | годишње | | | | годишње | | | | |
| | | Т | В | ПН | Т | В | ПН | Б | Т | В | ПН | Т | В | ПН | Б | Т | В | ПН | Т | В | ПН | Б | Т | В | ПН | Б | Σ |
| **А1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ** | | **12** | **2** | | **420** | **70** | | | **9** | | | **306** | | | | **7** | | | **217** | | | | **943** | **70** | | | **1013** |
| 1 | Српски језик и књижевност | 3 | | | 105 | | | | 2 | | | 68 | | | | 2 | | | 62 | | | | 235 | | | | 235 |
| 2 | Језик и књижевност* | 3 | | | 105 | | | | 2 | | | 68 | | | | 2 | | | 62 | | | | 235 | | | | 235 |
| 1.1 | Српски као нематерњи језик* | 2 | | | 70 | | | | 2 | | | 68 | | | | 2 | | | 62 | | | | 200 | | | | 200 |
| 3 | Страни језик | 2 | | | 70 | | | | 2 | | | 68 | | | | 1 | | | 31 | | | | 169 | | | | 169 |
| 4 | Физичко и здравствено васпитање | 2 | | | 70 | | | | 2 | | | 68 | | | | 2 | | | 62 | | | | 200 | | | | 209 |
| 5 | Математика | 2 | | | 70 | | | | 2 | | | 68 | | | | 1 | | | 31 | | | | 169 | | | | 169 |
| 6 | Историја | 2 | | | 70 | | | | | | | | | | | | | | | | | | 70 | | | | 70 |
| 7 | Рачунарство и информатика | | 2 | | | 70 | | | | | | | | | | | | | | | | | | 70 | | | 70 |
| 8 | Географија | 1 | | | 35 | | | | | | | | | | | | | | | | | | 35 | | | | 35 |
| 9 | Екологија и заштита животне средине | | | | | | | | 1 | | | 34 | | | | | | | | | | | 34 | | | | 34 |
| 10 | Социологија са правима грађана | | | | | | | | | | | | | | | 1 | | | 31 | | | | 31 | | | | 31 |
| **А2: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ** | | **1** | | | **35** | | | | **2** | | | **68** | | | | **2** | | | **62** | | | | **165** | | | | **165** |
| 1 | Грађанско васпитање / Верска настава | 1 | | | 35 | | | | 1 | | | 34 | | | | 1 | | | 31 | | | | 105 | | | | 105 |
| 2 | Изборни предмети по програму образовног профила** | | | | | | | | 1 | | | 34 | | | | 1 | | | 31 | | | | 65 | | | | 65 |
| **Укупно А1+А2** | | **13** | **2** | | **455** | **70** | | | **11** | | | **374** | | | | **9** | | | **279** | | | | **1103** | **70** | | | **1173** |
| **Укупно** | | **15** | | | **525** | | | | **10 (**11)** | | | **341 (***374)** | | | | **8 (**9)** | | | **252 (**279)** | | | | **1108 (**1173)** | | | | |

Напомена: *За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

**Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

**Листа изборних предмета према програму образовног профила**

| Рб. | Листа изборних предмета | РАЗРЕД | | |
|---|---|---|---|---|
| | | **I** | II | III |
| Општеобразовни предмети | | | | |
| 1 | Изабрана поглавља математике* | | 1 | 1 |
| 2 | Историја (одабране теме)* | | 1 | 1 |
| 3 | Ликовна култура* | | 1 | 1 |
| 4 | Музичка култура* | | 1 | 1 |

*Ученик бира једном у току школовања

**Подела одељења у групе**

| разред | предмет/модул | годишњи фонд часова | | | број ученика у групи' | помоћни наставник |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | вежбе | практична настава | настава у блоку | | |
| И | Рачунарство и информатика | 70 | | | 14 | |

*За одељење од 28 ученика

## 3.2.1. План и програм наставе и учења стручних предмета за образовни профил Механичар моторних возила

**(„Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 5/2026, од 28. 8. 2026. године.)**

| | | I РАЗРЕД | | | | | | | II РАЗРЕД | | | | | | | III РАЗРЕД | | | | | | | УКУПНО | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | недељно | | | годишње | | | | недељно | | | годишње | | | | недељно | | | годишње | | | | годишње | | | | |
| | | Т | В | ПН | Т | В | ПН | Б | Т | В | ПН | Т | В | ПН | Б | Т | В | ПН | Т | В | ПН | Б | Т | В | ПН | Б | Σ |
| **А1: ОБАВЕЗНИ ОПШТООБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ** | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 1 | Српски језик и књижевност | 3 | | | 105 | | | | 2 | | | 68 | | | | 2 | | | 62 | | | | 235 | 70 | | | 235 |
| 2 | Српски језик и књижевност* | 3 | | | 105 | | | | 2 | | | 68 | | | | 2 | | | 62 | | | | 235 | | | | 235 |
| 1.1 | Српски као нематерњи језик* | 2 | | | 70 | | | | 2 | | | 68 | | | | 2 | | | 62 | | | | 200 | | | | 200 |
| 3 | Страни језик | 2 | | | 70 | | | | 2 | | | 68 | | | | 1 | | | 31 | | | | 169 | | | | 169 |
| 4 | Физичко и здравствено васпитање | 2 | | | 70 | | | | 2 | | | 68 | | | | 2 | | | 62 | | | | 200 | | | | 200 |
| 5 | Математика | 2 | | | 70 | | | | 2 | | | 68 | | | | 1 | | | 31 | | | | 169 | | | | 169 |
| 6 | Историја | 2 | | | 70 | | | | | | | | | | | | | | | | | | 70 | | | | 70 |
| 7 | Рачунарство и информатика | | 2 | | | 70 | | | | | | | | | | | | | | | | | | 70 | | | 70 |
| 8 | Географија | 1 | | | 35 | | | | | | | | | | | | | | | | | | 35 | | | | 35 |
| 9 | Екологија и заштита животне средине | | | | | | | | 1 | | | 34 | | | | | | | | | | | 34 | | | | 34 |
| 10 | Социологија са правима грађана | | | | | | | | | | | | | | | 1 | | | 31 | | | | 31 | | | | 31 |
| **А2: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ** | | **1** | | | **35** | | | | **2** | | | **68** | | | | **2** | | | **62** | | | | **165** | | | | **165** |
| 1 | Грађанско васпитање / Верска настава | 1 | | | 35 | | | | 1 | | | 34 | | | | 1 | | | 31 | | | | 105 | | | | 105 |
| 2 | Изборни предмети по програму образовног профила** | | | | | | | | 1 | | | 34 | | | | 1 | | | 31 | | | | 65 | | | | 65 |
| **Укупно А1+А2** | | **13** | **2** | | **455** | **70** | | | **11** | | | **374** | | | | **9** | | | **279** | | | | **1103** | **70** | | | **1173** |
| **Укупно** | | **15** | | | **525** | | | | **10 (**11)** | | | **341 (**374)** | | | | **8 (**9)** | | | **252 (**279)** | | | | **1108 (**1173)** | | | | |

Напомена: *За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

**Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

## 3.2.2. План и програм наставе и учења стручних предмета за образовни профил Механичар моторних возила када се реализује по дуалном моделу

**(„Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 5/2026, од 28. 8. 2026. године)**

| | | I РАЗРЕД | | | | | | | | | | II РАЗРЕД | | | | | | | | | | III РАЗРЕД | | | | | | | | | | УКУПНО | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | недељно | | | | годишње | | | | | | недељно | | | | годишње | | | | | | недељно | | | | годишње | | | | | | Годишње | | | | | | Σ |
| | | Т | В | ПН | УКР | Т | В | ПН | УКР | УКР Б | Б | Т | В | ПН | УКР | Т | В | ПН | УКР | УКР Б | Б | Т | В | ПН | УКР | Т | В | ПН | УКР | УКР Б | Б | Т | В | ПН | УКР | УКР Б | Б | |
| **БИ: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ** | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 1 | Техничко цртање | 2 | 4 | 6 | | | 70 | | | | | 6 | 2 | | 12 | 204 | 68 | | 408 | 90 | | 5 | | | 18 | 155 | 62 | | 558 | 90 | | 604 | 208 | | 1176 | 240 | | 2228 |
| 2 | Машински материјали | 2 | | | | 70 | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | 70 | | | | | | 70 |
| 3 | Основе електротехнике и електронике | 1 | 1 | | | 35 | 35 | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | 35 | 35 | | | | | 70 |
| 4 | Термодинамика и хидраулика | | | | | | | | | | | 2 | | | | 68 | | | | | | | | | | | | | | | 68 | | | | | | 68 |
| 5 | Машински елементи | | | | | | | | | | | 2 | 1 | | | 68 | 34 | | | | | | | | | | | | | | 68 | 34 | | | | | 102 |
| 6 | Техничка механика | 2 | 1 | | | 70 | 35 | | | | | | | | | | | | | | | 3 | | | | 93 | | | | | 70 | | | | | | 70 |
| 7 | Моторна возила | 2 | 1 | | | 70 | 35 | | | | | 2 | 1 | | | 68 | 34 | | | | | 3 | | | | 93 | | | | | 231 | 69 | | | | | 300 |
| 8 | Одржавање мотора и моторних возила | | | | 6 | | | | 210 | 60 | | | | | 12 | | | | 408 | 90 | | | | | 18 | | | | 558 | 90 | | | | 1176 | 240 | | 1416 |
| 9 | Предузетништво | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | 2 | | | | 62 | | | | | 62 | | | | | | 62 |
| **Б2: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ** | | | | | | | | | | | | 1 | | | | 34 | | | | | | 1 | | | | 31 | | | | | 65 | | | | | | 65 |
| 2 | Изборни предмети по програму образовног профила** | | | | | | | | | | | 1 | | | | 34 | | | | | | 1 | | | | 31 | | | | | 65 | | | | | | 65 |
| **Укупно Б1+Б2** | | 7 | 4 | | 6 | 245 | 140 | | 210 | 60 | | 7 | 2 | | 12 | 239 | 68 | | 408 | 90 | | 6 | | | 18 | 190 | 62 | | 558 | 90 | | 669 | 208 | | 1176 | 240 | | 2293 |
| **Укупно** | | **17** | | | | **655** | | | | | | **20 (**21)** | | | | **770 (**804)** | | | | | | **23 (**24)** | | | | **803 (**834)** | | | | | | **2228 (**2293)** | | | | | | |

Напомена: * Дуални модел подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, практичне облике наставе и учење кроз рад
**Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

**Листаа изборних предмета према програму образовног профнла**

| Рб. | Листа изборних предмета | РАЗРЕД | | |
|---|---|---|---|---|
| | | I | II | III |
| Стручни предмети | | | | |
| 1 | Алати, прибор и мерења | | 1 | |
| 2 | Примена софтвера у испитивању моторних возила | | | 1 |

**Остали облици образовно-васпитног рада током школске године**

| | I РАЗРЕД часова | II РАЗРЕД часова | III РАЗРЕД часова | УКУПНО часова |
|---|---|---|---|---|
| Час одељењског старешине | 70 | 68 | 62 | 200 |
| Додатни рад* | до 30 | до 30 | до 30 | до 120 |
| Допунски рад* | до 30 | до 30 | до 30 | до 120 |
| Припремни рад* | до 30 | до 30 | до 30 | до 120 |

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

**Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске годнне**

| | I РАЗРЕД часова | II РАЗРЕД часова | III РАЗРЕД часова |
|---|---|---|---|
| Екскурзија | до 3 дана | до 5 дана | до 5 наставних дана |
| Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе | 2 часа недељно | | |
| Други страни језик | 2 часа недељно | | |
| Српски као страни језик | 2 часа недељно | | |
| Други предмети* | 1 -2 часа недељно | | |
| Стваралачке и слободне активкости ученика (хор, секција и друго) | 30-60 часова годишње | | |
| Друштвене активности (ученички парламент, ученичке задруге) | 15-30 часова годишње | | |
| Културна и јавна делатност школе | 2 радна дана | | |

*Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са опредељењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени планом наставе и учења других образовних профила истог или другог подручја рада, плановима наставе и учења гимназије, или но програмима који су раније објављени.

**Остваривање школског програма по недељама**

| | I РАЗРЕД часова | II РАЗРЕД часова | III РАЗРЕД часова |
|---|---|---|---|
| Разредно часовна настава | 35 | 34 | 31 |
| Менторски рад (настава у блоку, пракса) | 2 | 3 | 3 |
| Обавезне ваннаставне активности | 2 | 2 | 2 |
| Завршни испит | | | 3 |
| Укупно радних недеља | 39 | 39 | 39 |

**Подела одељења у групе**

| разред | предмет/модул | годишњи фонд часова | | | број ученика у групи[1] | помоћни наставник |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | вежбе | практична настава | настава у блоку | | |
| I | Техничко цртање | 70 | | | 14 | Не |
| | Основе електротехнике | 35 | | | 14 | Не |
| | Моторна возила | 35 | | | 14 | Да |
| | Одржавање мотора и моторних возила | | 210 | 60 | 10 | Да |
| II | Машински елементи | 35 | | | 14 | Не |
| | Моторна возила | 35 | | | 14 | Да |
| | Одржавање мотора и моторних возила | | 420 | 90 | 10 | Да |
| III | Одржавање мотора и моторних возила | | 558 | 90 | 10 | Да |

[1]За одељење од 28 ученика

**Подела одељења у групе**

| разред | предмет/модул | годишњи фонд часова | | | | | број ученикау групи[1] | помоћни наставник |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | вежбе | практична настава | настава у блоку | учење кроз рад | учење кроз рад блок | | |
| I | Техничко цртање | 70 | | | | | 14 | не |
| | Основе електротехнике | 35 | | | | | 14 | не |
| | Моторна возила | 35 | | | | | 14 | не |
| | Одржавање мотора и моторних возила | | | | 210 | 60 | 10 | не |
| II | Машински елементи | 35 | | | | | 14 | не |
| | Моторна возила | 35 | | | | | 14 | не |
| | Одржаваље мотора и моторних возила | | | | 420 | 90 | 10 | не |
| III | Одржавање мотора и моторних возила | | | | 558 | 90 | 10 | не |

[1]За одељење од 28 ученика

**Један инструктор реализује учење кроз рад са пет ученика**